

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Osaamisen kehittäminen, neuvonta ja ohjaus työelämässä Yrityshaastattelujen yhteenveto

Taina Piispa

Opin Ovi Uudenmaan TE-keskus

1.12.2009

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Yritysten/yrittäjien näkökulmia

- Yrittäjiä ja yrityksiä haastateltu syys- lokakuussa 2009
- Toimialat: sähköasennus- ja huolto, apuvälineiden korjaus- ja huolto, kiinteistö- ja maakauppa, autotarvikkeiden maahantuonti- ja tukkuliike, rakennusmaalaukset ja korjausrakennus, siivous- ja kiinteistöhuolto, kaupan ala (käyttötavarat)

Yritysten osaamisen kehittämisen kohteita

- **Työnjohto** – ja ryhmäohjaustaidot (varasto/logistiikka, rakennus- ja maalausala, kaupan ala, myynti/tuoteryhmät)
- Eri kokoisia ryhmiä johdettavana 3 -100 henkilöä
- Työlainsäädäntö
- **Työelämävalmiudet , työelämän pelisäännöt !**
- Vertaistukea tarvittaisiin esimiehille
- Esim. logistiikka ja varastopuolella sekä rakennusalalla on sukupolvenvaihdos, nuorempaa polvea ”vanhojen tilalle”
- Pohjakoulutus on peruskoulu, ammattikoulu tai ylioppilastutkinto, työnjohdollinen koulutus myös antaisi ”uskottavuutta” -> esim. varastonhoitajan tutkinto tai vastaava

Osaamisen kehittämiskohteita jatkuu

- Eri tuoteryhmien päälliköt: koulutus pohja merkonomi –tradenomi ja päätyö on myyminen
- Ryhmän johtaminen yhtä tärkeää kuin bussineksen tekeminen
- Kaupan ala (käyttötavarat): **maahanmuuttajien kielitaito**, kielitaito useinkin riittää työnantajalle, mutta ei asiakkaille
- Kielitaitovaatimuksessa nousee esille mm. ohjekirjojen ymmärtäminen (netissä), ohjeiden hakeminen asiakkaalle netistä, asiakkaiden tarpeen ymmärtäminen
- Osassa kaupan alan tehtävissä ei kuitenkaan tarvita niin hyvää kielitaitoa (esim. hyllyjen täyttö)

Mikroyritysten kehittämiskohteita

- Yrittäjän oma osaaminen toimialan mukaan
- Yritystoimintaan liittyvä osaaminen
- Sukupolvenvaihdokseen liittyvää koulutusta
- Verkostoituminen

Mistä yrittäjät/yritykset hakevat neuvoa ja palvelua osaamisen kehittämiseen

- Paikallisista yrittäjäyhdistyksistä
- Suomen Yrittäjiltä, neuvontapuhelin, nettisivut
- Paikallisten yrittäjäyhdistysten asiamiehiltä
- Yrittäjäverkostoista, kauppakamareista
- TE-keskuksesta/TE-toimistoista (mm. yhteishankintakoulutukset ovat hyviä vaihtoehtoja joillekin yrityksille)
- Oppilaitoksista
- Isoissa yrityksissä organisoitua koulutusta, joka kohdistuu eri ammattiryhmille, ei kuitenkaan yksilöllistä räätälöintiä tai ohjausta ja neuvontaa

Osaamisen kehittämisen haasteet yrityksissä

- PK-yrityksissä ajan puute, taloudellinen tilanne
- Suunnitelmat puuttuvat PK-yrityksistä, isoissa vuosisuunnittelua ja rahoitusmahdollisuuksia sekä itse organisoitua koulutusta
- Palveluiden saatavuus/tietoisuus palveluiden saatavuudesta/oikean palvelun/vaihtoehdon löytäminen
- Koulutus ja työnteko pitäisi limittää, systeemi joustavaksi
- Tarvittaisiin motivointia ja innostamista osaamisen kehittämiseen, miten?

Osaamisen kehittämisen haasteet ...

- Työntekijöiden kirjavat koulutustasot ja toimenkuvat, ikä, muuttunut koulutusjärjestelmä, tutkintokeskeinen koulutusjärjestelmä
- Työntekijöiden motivaatiot
- Sukupolvenvaihdos yritysten työntekijöissä
- Toimeentulokysymykset yksilötasolla ja rahoituskysymykset yritysnäkökulmasta
- Koulutuksesta voi joillekin tulla pakonomaista
- Työelämävalmiudet mm. työajat, pukeutuminen, siisteys, työkavereiden huomioon ottaminen

Koulutus

- Pitkälti tuotekeskeistä, esim. tarjotaan valmiita koulutustuotteita ja kursseja, jotka ovat useinkin hyviä malleja, mutta haasteellisia viedä käytäntöön yrityksiin sopiviksi
- Koulutustarjontaa/markkinointia tulee yrityksiin jopa liikaa
- Pitäisi löytää sopiva balanssi tuote vs. räätälöinti joustavasti tapauskohtaisesti
- Käytännön läheistä oppimista – kurssit tai koulutus useinkin liian ”vaikeita” käytännön tekijöille - vertaistukea

Koulutus yrityksissä

- Rakennusalalla käytetään oppisopimusta, jossa yhteistyö paikallisen ammattioppilaitoksen kanssa
- Kaupan alalla kursseja ammattialoittain, myös oppisopimusta, yhteistyötä aikuiskoulutuskeskusten kanssa
- Varasto/logistiikka-alalla ongelmia sopivan yritykseen istuvan koulutuksen löytämisessä
- Mikroyrityksissä myös vaikea löytää sopivaa koulutusta työn oheen – koulutuksen etsiminen myös vaikeaa – miten löytää vaihtoehtot ym.
- siivous- ja kiinteistöala tekee yhteistyöltä aikuiskouluttajien kanssa – koulutusta tarjotaan säännöllisesti – tehdään kyselyjä henkilöstölle koulutustarpeista

Neuvonta ja ohjaus yrityksissä

- Verkkopalveluita käytetään tiedon etsimisessä
- Tärkein tietolähde alkaa olla netti, nuorempi sukupolvi hallitsee
- Koulutustiedot yritysten nettisivustoilla/Intrassa – suuremmissa yrityksissä
- Osaamisen kehittäminen jää useinkin henkilön oman aktiivisuuden varaan – mahdollisuuksia kuitenkin on
- Yrityksissä ei voi sanoa olevan henkilökohtaista ohjausta osaamisen kehittämisessä

Neuvonnan ja ohjauksen haasteet osaamisen kehittämiseksi

- Verkkopalvelut ovat tiedon tavoitettavuudessa hyviä, mutta osaavatko ihmiset kysyä oikeita asioita ja pystytäänkö niihin vastaamaan
- Verkossa pitäisi olla yksinkertaistettua tietoa ja konkreettista tietoa selkokielellä
- Ongelmana verkkopalvelussa on, että ei ole yhtä yhteistä hakukonetta
- Tunnetuin kuitenkin on GOOGLE
- Perusmarkkinoilla olisi merkitystä, miten tietoa haetaan/löydetään

Ohjauksen ja neuvonnan haasteet

- Verkkoneuvonnan ja tiedottamisen kannalta tieto vanhenee nopeasti, ylläpito vaatii henkilöresurssit
- Ohjauksen haasteena, mitä kannattaisi tehdä ja mikä se oikea ratkaisu voisi olla? Mikä riittää työmarkkinoille?
- Miten osaaminen tunnistetaan ja miten sitä käytetään hyväksi ja miten henkilökohtaistetaan koulutusprosessia
- Osa tarvitsee työelämässä jatkuvaa tukea ja ohjausta – erityisesti heikommin koulutetut

Yhteiskunnan ylläpitämien neuvonta- ja ohjauspalveluiden haasteet

- Paikallisten työmarkkinoiden tuntemus
- Paikallisten yritysten ja yrittäjien tarpeiden tunnistaminen?
- Tiedon, ohjauksen ja neuvonnan oikea-aikaisuus sekä selkokieliisyys
- Palveluiden markkinointi, tunnettavuus

Muuta yrityksissä esille tullutta

- Tukimuotojen selkokieliisyys (palkkatuki, työelämävalmennus, työharjoittelu) – selkeät ohjeet
- Työvoiman saatavuus tällä hetkellä monissa yrityksissä ok, rekrytointi yritysten www-sivujen kautta valmiilla lomakkeilla -> työnhakukeskukset ohjauksessa ja neuvonnassa avainasemassa
- Erikoisosaajien rekrytointi hankalampaa joillakin aloilla mm. palkkavaateet vs. yrityksen limiitti maksaa, uutta sukupolvea ei ole vielä saatavilla

Lopuksi

- Henkilökohtaista neuvontaa – ja ohjausta tarvitaan yhä enemmän
- Netti on Ok, mutta ei riitä pelkästään kaikille
- Nettietiketti ja työelämävalmiudet
- Heikosti koulutettujen osaamisen kehittäminen?
- Ohjausta - ja neuvontaa ei pk-yritysten arjessa juurikaan tarjota
- Työnhallinnolla ja koulutusorganisaatioilla riittää haasteita

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Lisätietoja

Taina Piispa puh. 050 314 0023 tai
taina.piispa@ely-keskus.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013